

El col·leccionista Josep Maria Civit (Montblanc, 1947) és conegut sobretot per la seva feina de dissenyador i comunicador, en la que es va iniciar a la dècada dels setanta i que porta a terme des del seu estudi Taula de disseny. No obstant, ell té una faceta més reservada que va començar a desenvolupar fa més de quaranta anys i que omple la seva vida privada: la de col·leccionista d'art contemporani. No té un afany acumulatiu, lligat a unes tendències o uns gèneres, a un país o a un continent. El seu objectiu és establir un diàleg amb l'art que li és contemporani per entendre les formes de pensar i de sentir de la seva època.

L'art^{2011 04} de collecció nar

El món de les col·leccions privades

Josep Maria Civit

FUNDACIÓ
VILA CASAS

ESPAI
AØ
BARCELONA

CAN
FRAMIS
BARCELONA

L'art de col·leccionar. Amb el pas dels anys, el col·leccionisme ha anat canviant, però no la vocació col·leccionista, que respon a una aventura intel·lectual i a una experiència estètica. Hi ha una idea errònia d'aquesta pràctica, perquè el col·leccionista, més que pensar en la inversió o en la possessió, actua mogut per la sensibilitat, per la cultura i per la intuïció, que el fan atresorar unes obres amb l'objectiu de gaudir-les i compartir-les. Per això amb el cicle "L'art de col·leccionar" volem retre homenatge a aquells que Balzac va definir com "els homes més apassionats que hi ha en el món".

Daniel
Giralt-Miracle
Critic
i historiador
de l'art
>

Fotografia: Núria Ester

La Fundació Vila Casas ha confiat la direcció i conducció del cicle “L'art de col·leccionar” que se celebra a l'espai AØ de Can Framis a Daniel Giralt-Miracle.

Josep Maria Civit és una persona de molts registres. Format com a economista, especialitzat en màrqueting i demoscòpia, sempre ha tingut dues grans afeccions: l'art i la música, i per això, en iniciar la seva carrera professional en el camp de la publicitat, ben aviat va haver de complementar la dimensió racional amb la dimensió sensible, cosa que va fer tot desdoblat-se en el ja famós dissenyador coneixedor dels mercats i dels comportaments de la societat, i l'entusiasta de l'art, l'arquitectura i el disseny contemporani que ara tenim l'oportunitat de conèixer.

En els últims quaranta anys, Josep Maria Civit ha anat configurant una col·lecció extensa i molt personal. Més enllà de la seva dimensió estètica o del seu valor de mercat, en valora el fet que l'indueixi a pensar, que l'estimuli i el faci reflexionar sobre el que és i representa la contemporaneïtat; per aquest motiu, en la seva col·lecció fins i tot hi ha peces que no són d'una bellesa hedonista, però que ha comprat convençut del seu interès. I és que, en el fons, el que vol és viure i entendre el seu temps a través de la creació artística.

Aquesta àmplia col·lecció d'art contemporani internacional gira al voltant de dos temes centrals: la dimensió tràgica de l'existència i la dimensió banal de la societat contemporània. Situem les peces antigues d'aquesta col·lecció de pintures, escultures, instal·lacions i vídeos en allò que coneixem per postmodernitat, mentre que les més recents arriben als nostres dies, i, per tant, reflecteixen els conflictes ideològics, socials i estètics actuals, com desitja Civit, amb unes *Lines in all directions* -títol premonitori

L'entrevista

per Daniel Giralt-Miracle

d'un Sol Lewitt de 1993- que no es tanquen en el pessimisme, sinó que confien en què *Something will come out of this* -com anuncia João Onofre en el seu acrílic del 2007.

La col·lecció de Civit aplega noms molt representatius de les últimes dècades, així com obres importants i triades amb criteri. Però, en aquesta ocasió, he optat per presentar només una peça: *The last supper*, de Damien Hirst, perquè crec que mostra explícitament allò que Civit busca en l'art contemporani, més enllà de la seva bellesa, del seu atractiu o del seu oportunisme.

Sempre recordes que vas néixer a Montblanc; això ha exercit alguna influència en la teva forma de pensar i de ser?

Sí, ha estat decisiu, tot i que també he tingut altres influències fonamentals. La primera va ser Barcelona; sense Barcelona, en aquest moment no seria el que sóc, i una altra cosa igualment important és la universitat. Si Barcelona va ser el descobriment de la ciutat, el fet d'anar a la universitat va ser el compromís amb el coneixement i la política. Un tercer element important són els viatges, la descoberta de la llibertat, d'un altre tipus de creativitat, de coneixement, i, sobretot, la descoberta de l'art tal com l'entenem ara. Una última influència per a mi determinant és la del treball. El treball és el que em proporciona l'acció. Sense el meu treball, podria ser un amant absolut de l'art, però no hi hauria ni la col·lecció ni el compromís amb l'art. Però parlem de Montblanc que per a mi és clau, perquè és un lloc molt especial. És un indret medieval, i jo des de petit vaig viure en un Montblanc d'esglésies, de convents, d'hospitals

la meva
col·lecció
respon a
com jo entenc
el món

i de murades, d'intramurs, i en una època especialment fosca
com el franquisme!

Però és curiós que surts de les muralles per buscar la modernitat
i la internacionalitat. Deixes la dimensió local per buscar la
dimensió global, en el sentit més
ample.

És cert, encara que si cito això
de les esglésies i els convents és
perquè m'han aportat dues coses per
a mi molt importants: el misticisme,
que contràriament al que es pot
pensar no és una cosa de misèria o
de pobresa, sinó de gran selecció, la
selecció del que fas amb el teu temps,
amb el teu pensament..., i la bellesa,
el sentit estètic. He crescut dins
d'una família molt catòlica, molt
d'església, i a més vivia al costat de
Santa Maria, és a dir, que era com
una part de la casa..., la qual cosa
em va dur a descobrir la música
(l'orgue de Santa Maria és extraordinari), els baixos relleus (n'hi ha
de magnífics), l'estatuària policromada, l'art, i encara més,
l'arquitectura, les proporcions, el gòtic.

Tot això i el fet que ets una persona sensible t'han anat
conduint cap a una trajectòria determinada, l'art serà el teu
camp, però pel camí passes també per la pintura, la música...,
vas a la universitat i acabes dedicant-te a la comunicació, la
demoscòpia, el disseny, per arribar al col·leccionisme.

Sí, però la pintura, com el fet de tocar el piano, el violoncel
o la flauta, perquè he estudiat molta música, és irrelevat. El
que realment m'atrau és l'expressió. I he tingut sort. Després
d'estudiar econòmiques vaig poder obrir una agència de disseny
que ha estat viva durant els últims 30 anys, i que ha estat una
aventura empresarial potent, que m'ha permès desenvolupar-me
creativament...

en la meva col·lecció hi ha més pensament i filosofia que no pas bellesa per se

Efectivament, en la teva feina de dissenyador confluixen una sensibilitat estètica visual i una capacitat de comunicar importants, i el col·leccionista, com encaixa en tot això? Perquè jo, que coneix molts col·leccionistes, sí que veig clar que el teu cas és un cas particular. El teu col·leccionisme no és d'aquells que atresoren fortunes, no és el col·leccionisme competitiu de tenir més i més obres i més bones, hi ha tota una identificació intel·lectual i sensible amb les peces de la teva col·lecció que va més enllà del preu i més enllà de la moda. Em sembla que, finalment, el teu és un col·leccionisme filosòfic.

Crec que has fet un gran retrat! Sóc un professional que ha tingut la sort de treballar en un moment en què la feina que jo feia estava molt ben valorada, la qual cosa m'ha permès desenvolupar una faceta més de la meva manera de ser, i és per això que crec que la meva col·lecció respon a com jo entenc el món.

la col·lecció té aquests dos vessants: la tragèdia i la banalitat, dos vessants que m'interessa molt que dialoguin i que es confrontin

Així i tot, intueixo que la teva col·lecció té molt futur, que, anys a venir, s'entendrà potser millor que ara, perquè es podrà apreciar què estava passant a la nostra societat, ja que en la teva col·lecció no hi ha obres que corresponguin al terme de bellesa platònica o renaixentista, és una altra bellesa, la que es deriva de les circumstàncies que hem viscut nosaltres i la generació que ens ha precedit: camps de concentració, guerres mundials, problemes socials, malalties... Penso en el teu Kounellis, també en el Hirst... Això et porta fins i tot a comprar obres que saps que segurament no agradaran a la gent que les pugui veure, perquè no són d'una bellesa confortant...

Però és confortant un Sant Sebastià a l'església de Montblanc? És confortant una Dolorosa al peu de la creu? És confortant un Crist crucificat...?

No, és clar, per això t'ho comento, perquè tu no busques la bellesa hedonista; en tot cas, el sentit d'una experiència existencial profunda.

Torno a referir-me a allò que tu dius de mi, que en la meva col·lecció hi ha més pensament i filosofia que no pas bellesa *per se*, però entenc que les obres de la meva col·lecció responen als registres de la societat que ens és contemporània.

The last supper
és una obra
molt actual en
tots els sentits,
perquè recorda
l'últim sopar de
Crist, l'últim
sopar de la
humanitat

La immigració, les malalties, la contaminació del medi ambient, però també, la trivialitat, etc., per tant, d'una manera o d'una altra, totes les obres remeten al gran discurs del nostre temps.

Sí, és que la col·lecció té aquests dos vessants: la tragèdia i la banalitat, dos vessants que m'interessa molt que dialoguin i que es confrontin.

Fa més de 40 anys que estàs formant la teva col·lecció, que té una línia ben definida. Pot canviar el criteri amb el qual treballeres o creus que està molt ben sedimentat?

L'orientació que prendrà serà que potser hi posaré punt i final, saps?

Caram, això sí que és una notícia!

Sí, perquè d'aquesta manera trencaria amb el que deia Freud sobre els col·leccionistes, el que diuen tots els psiquiatres... sobre les coses que no tenen fi, però en el meu cas, crec que sí, que jo hi puc posar fi, quan hagi emplenat les llacunes que crec que té! Així tindré un tros de la història de l'art al qual he estat molt alerta. El que ara com ara penso és que no seguiré en una altra divisió. Tinc la impressió que en aquest moment he de deixar pas a les noves generacions.

Per tant, si la tanques, no ho faràs per pessimisme, ni per esgotament d'idees, ni perquè l'art t'hagi transmès una certa incapacitat, sinó perquè creus que el cicle que tu volies abastar ja queda tancat?

Sí, a més, em sembla que, a poc a poc, l'art electrònic, l'art virtual, l'art fet amb els mitjans de les noves tecnologies ocuparan

un espai central i la relació amb l'art serà diferent, potser fins i tot s'acabaran les col·leccions!

Les col·leccions, tal com les entenem ara, s'han de conservar en algun lloc, i tu no guardes les teves obres en un magatzem amb pintes que entren i surten, amb quadres davant i darrera, sinó que les tens disposades museogràficament. Pot això esdevenir en el futur un museu, una fundació, un espai obert al públic?

per a mi, el no-lloc és l'origen d'una vertadera col·lecció

Han de passat alguns anys encara, potser en una propera generació..., però ara per ara aquest tema no em preocupa. A més, no sé si puc influir artísticament més en la forma de viure de la gent fent de dissenyador que no pas conservant i mantenint viu un arxiu d'obres al qual tinc la impressió que no podré afegir ja gaire cosa més.

Fins ara, on has anat a buscar les obres? A les galeries, a les fires d'art, directament als artistes..., les has buscat o les has trobat?

He buscat, i després de fer-ho molt, he trobat, és clar, però sempre de la mà de persones, especialment dels galeristes i curadors que m'han ajudat a veure, a entendre, a sentir, i a partir d'aquí he actuat amb tota llibertat. Així ho he fet amb els artistes joves als que he donat suport, però això és una altra col·lecció!

Per tant, tens més d'una col·lecció. Com entens la figura del col·leccionista? Com hi arribes tu?

Per a mi, el col·leccionista és aquell que, un cop ja ha emplenat totes les parets de casa seva, segueix comprant una peça més, i que, quan li pregunten on la posarà, contesta, "oh, no ho sé, perquè no tinc lloc". És a dir, per a mi, el no-lloc és l'origen d'una vertadera col·lecció. I jo hi arribo després de fer un recorregut progressiu. En els meus primers viatges, als 16

anys, vaig començar a comprar cartells; després, quan vaig poder, vaig comprar llibres d'art de grans tirades, i més tard vaig incorporar el gravat, és a dir, que vaig començar amb art prints...

Un procés, per tant, raonat, raonable i progressiu, d'acord amb els teus recursos.

Exacte!

I per tancar, parlem de *The last supper*, l'obra de Damien Hirst que hem triat per a presentar a Can Framis, tot i que sé que tens debilitat per Dan Flavin.

Si, és que per a mi Dan Flavin respon al *less is more* que tant m'ha il·luminat. Si m'haguessis demanat una sola obra per a exposar t'hauria dit el Dan Flavin, tot i que sóc conscient que no explicaria tan bé el leitmotiv de la meva col·lecció com ho fa l'obra que has triat.

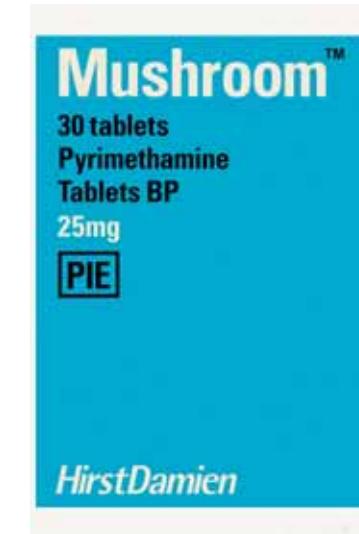
Ho he fet perquè considero que et representa a tu, per la seva potència, per la seva magnificència, per la seva qualitat i per la significació de l'artista. Per què t'agrada aquesta obra?

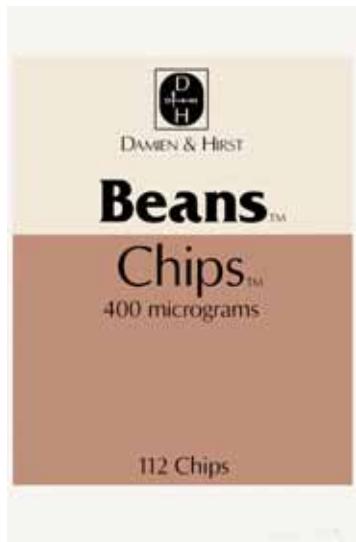
Perquè té molta d'aquella economia del *less* de què parlàvem abans. Em sembla un suggeriment per part teva intel·ligent, perquè crec que aquesta obra sintetitza en ella mateixa els dos grans trets en què se sustenta la col·lecció: la tragèdia i la banalitat. Penso que és una obra molt actual en tots els sentits, pel moment en què es fa, al tombant de segle, per qui la va fer, per l'escola d'on ve l'autor, i perquè has sabut veure en aquest últim sopar del malalt, que recorda l'últim sopar de Crist, l'últim sopar de la humanitat. A més, hi ha una burla dels laboratoris, i m'agrada que el mateix Antoni Vila Casas l'hagi volgut presentar a casa seva, donant així més importància als temes que tracta que són d'una profunditat tremenda. Per això espero que aquesta obra sigui ben rebuda.

The last supper

Damien Hirst

13 serigrafies sobre paper	Beans & Chips and Kidney 122 x 98,7 cm	Dumpling 149,5 x 86 cm
Steak and Kidney 151,8 x 80,4 cm	Liver bacon onions 149,5 x 50,5 cm	Sausages 71 x 99 cm
Chicken 149,5 x 78,5 cm	Meatballs 73,5 x 98,7 cm	Sandwich 149,5 x 76 cm
Omelette 108 x 99 cm	Corned beef 59 x 98,9 cm	Cornish pastry 149,7 x 63,9 cm
Mushroom 134,7 x 98,7 cm	Salad from 149,5 x 50,5 cm	

ISSN 2013-7184
Dipòsit Legal: B-1912-2010
Disseny gràfic:
www.anacapes.com

Oficines
Carrer Ausiàs Marc, 20, pral.
08010 Barcelona
Tel. 93 481 79 80
fundacio@fundaciovilacasas.com
www.fundaciovilacasas.com

Espai Volart / Volart 2
Carrer Ausiàs Marc, 22
08010 Barcelona
Tel. 93 481 79 85
espaivolart@fundaciovilacasas.com

Can Framis
Carrer Roc Boronat, 116-126
08018 Barcelona
Tel. 93 320 87 36
canframis@fundaciovilacasas.com

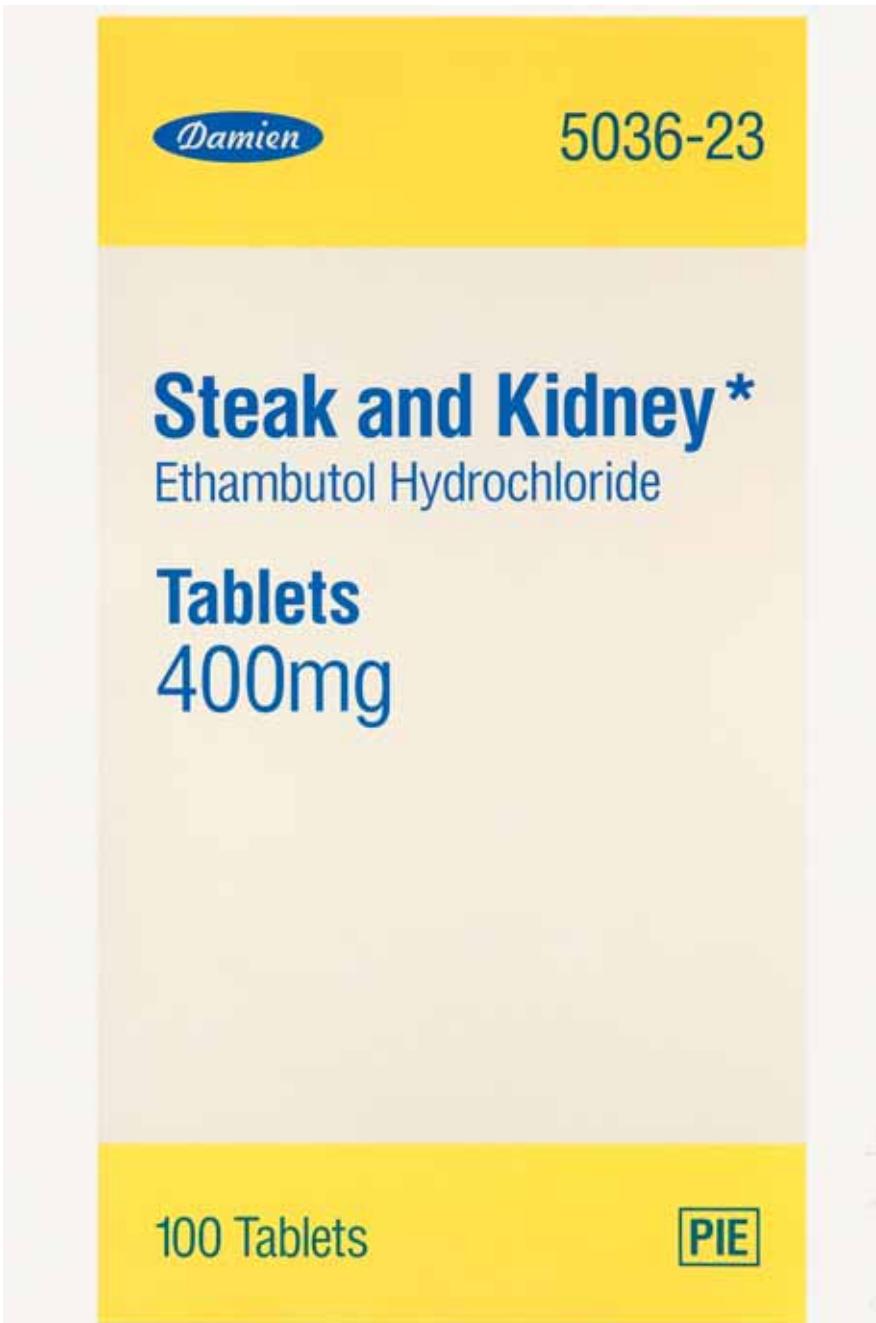
Can Mario
Plaça Can Mario, 7
17200 Palafrugell (Girona)
Tel. 972 306 246
canmario@fundaciovilacasas.com

Palau Solterra
Carrer de l'Església, 10
17257 Torroella de Montgrí (Girona)
Tel. 972 761 976
palausolterra@fundaciovilacasas.com

Exposició L'art de col·leccionar

Josep Maria Civit

Espai AØ de Can Framis
Del 17 de gener al 16 d'abril del 2011
de dimarts a dissabte d'11.00 h a 18.00 h

la col·lecció

The last supper, 1999

13 serigrafies sobre paper

Mides variables

Realitzada per Damien Hirst (Bristol, 1963), en un dels moments més creatius de l'avui estrella de l'art i el mercat contemporani, *The last supper* és, tot i la seva aparent discreció, una obra de gran simbolisme. Són 13 serigrafies independents, d'aproximadament 150 x 100 cm. cadascuna, d'una edició numerada, de capses de productes farmacèutics reals passats pel sedàs Hirst i uniformitzades per un paspartú blanc.

Inspirant-se en el disseny gràfic de les capses d'uns medicaments que trobem avui al mercat i que estan destinats a guarir algunes de les malalties més significatives del nostre temps, com la tuberculosi, el dolor, les al·lèrgies, la depressió, cardiopaties, la tensió arterial, els fongs, la sida, etc., Hirst crea una seqüència de 13 elements que al·legòricament es refereixen als protagonistes de *L'últim sopar*, la famosa obra de Leonardo da Vinci situada al refectori de l'església Santa Maria delle Grazie de Milà. Com Leonardo, Hirst crea una composició dramàtica, però si l'italià ho va fer amb els dos apòstols i Jesús, l'anglès ho ha fet amb 13 envasos de medicaments vinculats al nostre aquí i ara.

En la seva obra, l'autor manipula amb molta habilitat aquests envasos, dels que de fet només manté el nom del producte químic i substitueix els noms dels medicaments per noms d'aliments característics de la dieta anglesa i els dels laboratoris que els produeixen, per denominacions que són variants del seu mateix nom, és dir: Hirst, HirstDamien, Damien, Damien Hirst o Hirts Products Limited, aconseguint una peça entre minimal, en el seu disseny i conceptual, en el seu plantejament, que resulta colpidora per la seva significació. En el fons la seva proposta no deixa de ser una reflexió irònica i molt crítica sobre els mals i les dependències que té la societat contemporània.

Daniel Giralt-Miracle
Comissari

FUNDACIÓ
VILA CASAS

ESPAI
AO
BARCELONA

CAN
FRAMIS
BARCELONA

L'art²⁰¹¹ de collectar

El món de les col·leccions privades

El arte de coleccionar. Con el paso de los años, el coleccionismo ha ido cambiando, pero no la vocación del coleccionista, que responde a una aventura intelectual y a una experiencia estética. Hay una idea errónea de esta práctica, porque el coleccionista, más que pensar en la inversión o en la posesión, actúa movido por la sensibilidad, por la cultura y por la intuición, que hacen atesorar unas obras con el objetivo de disfrutarlas y compartir las. Por ello con el ciclo *L'art de collectar* queremos rendir homenaje a aquellos que Balzac definió como "los hombres más apasionados que hay en el mundo".

El coleccionista. Josep Maria Civit (Montblanc, 1947) es fundamentalmente conocido por su trabajo de diseñador y comunicador, en el que se inició en la década de los setenta y que lleva a cabo desde su estudio Taula de disseny. Sin embargo, tiene una faceta más reservada que empezó a desarrollar hace más de cuarenta años y que llena su vida privada: la de coleccionista de arte contemporáneo. No tiene un afán acumulativo, ligado a unas tendencias o unos géneros, a un país o un continente. Su objetivo es el de establecer un diálogo con el arte que le es contemporáneo para entender las formas de pensar y de sentir de su época.

la entrevista

por Daniel Giralt-Miracle

Josep Maria Civit es una persona de muchos registros. Formado como economista, especializado en marketing y demoscopia, siempre ha tenido dos grandes aficiones: el arte y la música. Por ello, al iniciar su carrera profesional en el campo de la publicidad, hubo de complementar lo racional con lo sensible, lo que hizo desdoblándose en el ya famoso diseñador, conocedor de los mercados y los comportamientos de la sociedad, y el entusiasta del arte, el diseño y la arquitectura contemporáneos que ahora tenemos la oportunidad de conocer.

En los últimos cuarenta años, Josep Maria Civit ha ido configurando una colección extensa y muy personal, de la que, más allá de su dimensión estética o su valor de mercado, aprecia el hecho de que le induzca a pensar, que le estimule y le haga reflexionar sobre lo que es y representa la contemporaneidad. De ahí que en su colección incluso haya piezas que no son de una belleza

hedonista, pero que ha comprado convencido de su interés. Y es que, en el fondo, lo que quiere es vivir y entender su tiempo a través de la creación artística.

Esta amplia colección de arte contemporáneo internacional gira en torno a dos temas centrales: la dimensión trágica de la existencia y la dimensión banal de la sociedad contemporánea. Situamos las piezas antiguas de esta colección de pinturas, esculturas, instalaciones y vídeos en lo que conocemos por posmodernidad, mientras que las más recientes llegan hasta nuestros días, y reflejan por lo tanto los conflictos ideológicos, sociales y estéticos de nuestro tiempo, como desea Civit, con unas *Lines in all directions* -título premonitorio de un Sol Lewitt de 1993- que no se cierran en el pesimismo, sino que confían en que *Something will come out of this* -como anuncia João Onofre, en su acrílico de 2007.

La colección de Civit reúne nombres muy representativos de las últimas décadas, así como obras importantes y elegidas con criterio. Pero en esta ocasión, he optado por presentar sólo una pieza: *The last supper*, de Damien Hirst,

porque, a mi entender, muestra explícitamente lo que Civit busca en el arte contemporáneo, más allá de su belleza, de su atractivo o de su oportunismo.

Siempre recuerdas que naciste en Montblanc, ¿ha ejercido esto alguna influencia en tu forma de pensar y de ser?

Si, ha sido decisivo, aunque también he tenido otras influencias fundamentales. La primera fue Barcelona; sin Barcelona, en este momento no sería lo que soy. Otra cosa que no es menor es la universidad. Si Barcelona fue el descubrimiento de la ciudad, la universidad fue el compromiso con el conocimiento y la política. Un tercer elemento importante son los viajes, el descubrimiento de la libertad, de otro tipo de creatividad, de conocimiento, y, sobre todo, el descubrimiento del arte tal como lo entendemos ahora. Y una última influencia para mí determinante es la del trabajo. El trabajo es lo que me da acción. Sin mi trabajo, podría ser un amante absoluto del arte, pero no existiría ni la colección ni el compromiso con el arte. Pero hablamos de Montblanc que para mí es clave, porque es un lugar muy especial. Es una población medieval, y yo, desde pequeño, viví un Montblanc de iglesias, de conventos, de hospitales y de murallas, de intramuros... ¡y en una época especialmente oscura como el franquismo!

Pero es curioso, sales de las murallas para buscar la modernidad y la internacionalidad. Dejas lo local para buscar lo global, en el sentido más amplio.

Es cierto, aunque si me remito a las iglesias y los conventos es porque me han aportado dos cosas para mí muy importantes: el misticismo, que, contrariamente a lo que se puede pensar, no tiene que ver con la miseria o la pobreza, sino con la selección, la selección de lo que haces con tu tiempo, con tu pensamiento..., y la belleza, el sentido estético. He crecido en una familia muy católica, muy de iglesia, y además vivía junto a Santa María, es decir, que era como parte de la casa..., lo cual me llevó a descubrir la música (el órgano de Santa María es extraordinario), los bajorrelieves (algunos son magníficos), la estatuaria policromada, el arte, y aún más, la arquitectura, las proporciones, el gótic.

Todo esto y el hecho de que eres una per-

sona sensible te va llevando hacia una trayectoria determinada, el arte será tu campo, pero por el camino pasarás también por la pintura, la música..., vas a la universidad y acabas dedicándote a la comunicación, la demoscopia, el diseño, hasta llegar al coleccionismo.

Si, pero la pintura, como el hecho de tocar el piano, el violonchelo o la flauta, porque he estudiado mucha música, es irrelevante. Lo que realmente me atrae es la expresión. Y he tenido suerte. Tras estudiar económicas, pude abrir una agencia de diseño que ha estado viva durante los últimos 30 años, que ha sido una aventura empresarial potente, que me ha permitido desarrollarme creativamente...

Es cierto, en tu trabajo de diseñador confluyen una sensibilidad estética visual y una capacidad de comunicar importante; y el coleccionista, ¿cómo encaja aquí? Porque yo, que conozco a muchos coleccionistas, sí que veo claro que el tuyo es un caso particular. Tu coleccionismo no es atesorador de fortuna, tampoco es competitivo, puesto que no tratas de tener más obras o las mejores; hay toda una identificación intelectual y sensible con las piezas de tu colección que va más allá del precio y de la moda. Finalmente, pienso que el tuyo es un coleccionismo filosófico.

¡Creo que has hecho un gran retrato! Soy un profesional que ha tenido la suerte de trabajar en un momento en el que lo que yo hacía estaba muy bien valorado, lo que me ha permitido desarrollar un aspecto más de mi manera de ser; es por eso que creo que mi colección responde a como yo entiendo el mundo.

Sin embargo, intuyo que tu colección tiene mucho futuro, que en los próximos años se entenderá quizás mejor que ahora, porque permitirá apreciar lo que estaba pasando en nuestra sociedad, ya que en tu colección no hay obras que correspondan al término de belleza platónica o renacentista. Se trata de otra belleza, la que se deriva de las circunstancias que hemos vivido nosotros y la generación que nos ha precedido: campos de concentración, guerras mundiales, problemas sociales, enfermedades... Pienso en tu Kouenllis, también en el Hirst... Esto te lleva incluso

a comprar obras que sabes que seguramente no gustarán a la gente que las podrá ver porque no son de una belleza confortante...

Pero, ¿es confortante un San Sebastián en la iglesia de Montblanc? ¿Es confortante una Dolorosa al pie de la cruz? ¿Es confortante un Cristo crucificado...?

No, claro, por eso te lo comento, porque tú no buscas la belleza hedonista; en todo caso, el sentido de una experiencia existencial profunda.

Vuelvo a referirme a lo que tú dices de mí, que en mi colección hay más de pensamiento y de filosofía que de belleza por la belleza, porque entiendo que las obras de mi colección responden a los registros de la sociedad que nos es contemporánea.

La inmigración, las enfermedades, la contaminación del medio ambiente, pero también, la trivialidad, etc. Por lo tanto, de una manera u otra, todas las obras remiten al gran discurso de nuestro tiempo.

Sí, es que la colección tiene estas dos vertientes: la tragedia y la banalidad; me interesa mucho que estas dos vertientes dialoguen y se confronten.

Hace más de 40 años que estás formando tu colección, que tiene una línea definida. ¿Puede cambiar el criterio con el que trabajas o crees que está muy bien sedimentado? La orientación que tomará será que quizás pondré punto final, ¿sabes?

¡Caramba, esto sí que es una noticia!

Sí, porque de esta manera rompería con lo que decía Freud sobre los coleccionistas, lo que dicen todos los psiquiatras... sobre las cosas que no tienen fin. Pero en mi caso, creo que sí, que puedo poner punto final... ¡cuando haya llenado las lagunas que creo que tiene! Así tendrá un fragmento de la historia del arte, a lo que he estado muy atento. Lo que ahora pienso es que no seguiré en otra división. Tengo la impresión de que en este momento tengo que dar paso a nuevas generaciones.

Por lo tanto, si la cierras, ¿no lo harás por pesimismo, ni por agotamiento de ideas, ni porque el arte te haya transmitido una cierta incapacidad, sino porque creas que el ciclo

que tú querías abarcar ya queda cerrado?

Sí, además, me parece que, poco a poco, el arte electrónico, el arte virtual, el arte hecho con los medios de las nuevas tecnologías ocuparán un espacio central y la relación con el arte será diferente, ¡tal vez incluso se acaben las colecciones!

Las colecciones, tal y como las entendemos ahora, se tienen que conservar en algún lugar, y tú no guardas tus obras en un almacén de peines que entran y salen, con cuadros delante y detrás, sino que las tienes dispuestas museográficamente. ¿Puede esto convertirse en el futuro en un museo, una fundación, un espacio abierto al público? Deberán pasar aún algunos años, quizás en una próxima generación..., pero ahora este tema no me preocupa. Además, no sé si, artísticamente, puedo influir más en la forma de vivir de la gente haciendo de diseñador que conservando y manteniendo vivo un archivo de obras al que tengo la impresión de que no podré añadir ya mucho más.

Hasta ahora, ¿adónde has ido a buscar las obras? En las galerías, en las ferias de arte, acudiendo directamente a los artistas... ¿Las has buscado o las has encontrado?

He buscado, y después de hacerlo mucho, he encontrado, claro, pero siempre de la mano de gente, especialmente de galeristas y curadores que me han ayudado a ver, a entender, a sentir, y a partir de ahí he actuado con toda libertad. Así lo he hecho con los artistas jóvenes a los que he apoyado, ¡pero eso es otra colección!

Por lo tanto, tienes más de una colección. ¿Cómo entiendes la figura del coleccionista? ¿Cómo llegas tú?

Para mí, el coleccionista es aquel que, una vez que ha cubierto todas las paredes de su casa, sigue comprando una pieza más, y que cuando le preguntan en dónde la pondrá responde: "oh, no lo sé, porque no tengo sitio". Es decir, para mí, el no-lugar es el origen de una verdadera colección. Y yo llego después de recorrer una trayectoria. En mis primeros viajes, a los 16 años, empecé a comprar carteles; después, cuando pude, compré libros de arte de grandes tiradas, más tarde incorporé el grabado, es decir, que empecé con art prints...

Un proceso, por tanto, razonado, razonable y progresivo, de acuerdo con tus recursos.
¡Exacto!

Y para cerrar, hablamos de *The last supper*, la obra de Damien Hirst que hemos elegido para presentar en Can Framis, aunque sé que tienes debilidad por Dan Flavin.

Sí, es que, para mí, Dan Flavin responde al *less is more* que tanto me ha iluminado. Si me hubieras pedido una sola obra para exponer habría dicho el Dan Flavin, aunque soy consciente de que no explicaría tan bien el leitmotiv de mi colección como lo hace la obra que has elegido.

Lo he hecho porque considero que te representa, por su potencia, por su magnificencia, por su calidad y por la significación del

artista. ¿Por qué te gusta esta obra?

Porque tiene mucho de esta economía del *less* que hablábamos antes. Me parece una sugerencia inteligente por tu parte porque creo que esta obra sintetiza en sí misma los dos grandes rasgos en que se sustenta la colección: la tragedia y la banalidad. Pienso que es una obra muy actual en todos los sentidos, por el momento en que se hizo, por quien la hizo, por la escuela de la que procede el autor y porque has sabido ver en esta última cena del enfermo, que recuerda la última cena de Cristo, la última cena de la humanidad. Además, hay una burla de los laboratorios, y me gusta que el mismo Antoni Vila Casas haya querido presentarla en su casa, dando más importancia a los temas que trata con una profundidad tremenda. Por eso espero que esta obra sea bien recibida.

la colección

***The last supper*, 1999**

13 serigraffías sobre papel
Medidas variables

Realizada por Damien Hirst (Bristol, 1963) en uno de los momentos más creativos de la hoy estrella del arte y el mercado contemporáneos, *The last supper* es, a pesar de su aparente discreción, una obra de gran simbolismo. La conforman 13 serigraffías independientes, de 168 x 113 cm. cada una, de una edición numerada de cajas de productos farmacéuticos reales pasados por el tamiz Hirst y uniformizada por un *passe-partout* blanco.

Inspirándose en el diseño gráfico de las cajas de unos medicamentos que hoy podemos encontrar en el mercado y que están destinados a curar algunas de las enfermedades más significativas de nuestro tiempo, tales como tuberculosis, dolor, alergias, depresión, cardiopatías, tensión arterial, hongos, sida, etc., Hirst crea una secuencia de 13 elementos que alegóricamente se refieren a los protagonistas de *La última cena*, la famosa obra de Leonardo da Vinci situada en el refectorio de la iglesia de Santa María delle Grazie en Milán. Como Leonardo, Hirst crea una composición dramática, pero lo que el italiano hizo con los doce apóstoles y Jesús, el inglés lo ha hecho con 13 envases de medicamentos vinculados a nuestro aquí y ahora.

En su obra, el autor manipula con mucha habilidad estos envases, de los que de hecho sólo ha conservado el nombre del producto químico, ya que ha substituido los nombres de los medicamentos por nombres de alimentos característicos de la dieta inglesa, y los de los laboratorios que los producen por denominaciones que son variantes de su mismo nombre, es decir: Hirst, HirstDamien, Damien, Damien Hirst o Hirst Products Limited, logrando así una pieza entre minimal en su diseño y conceptual en su planteamiento, que resulta impresionante por su significación. En el fondo, su propuesta no deja de ser una reflexión irónica y muy crítica sobre los males y las dependencias que padece la sociedad contemporánea.

Daniel Giralt-Miracle
Comisario de la exposición